

BÖLÜM

1

TİROİD BEZİ ANATOMİSİ

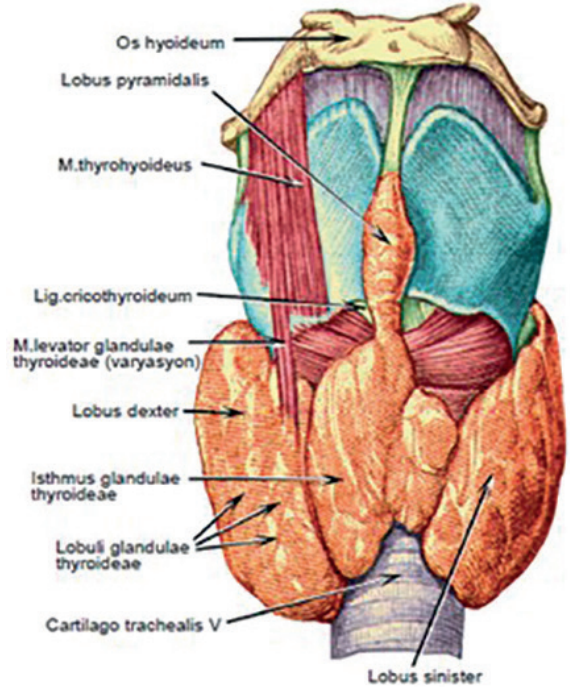
Ramazan GÜNDOĞDU¹

GİRİŞ

Tiroid terimi, Yunanca kökenli boynun önündeki kalkan şekilli bez (thyroidea) teriminden türetilmiştir (1). Tiroid bezi trakeanın hemen önünde yer alan ve kısmen trakeayı çevreleyen, ağırlığı ortalama 20 gr olan bir bezdir (2). Bu ağırlık beslenme şekline, kişiye, mevsime ve coğrafi bölgeye göre değişiklik gösterebilmektedir. Ağırlık kadınlarda daha fazla olmakla birlikte; gebelik hali ve menstruasyon dönemlerinde artış gösterir (3). İyotun diyetteki eksikliği de tiroid bezinin büyümesini belirgin olarak artırır (4).

Tiroid bezi boyun ön yüzde beşinci servikal ile birinci torakal vertebralar arasında yer alır. Sağ ve sol lob olmak üzere iki lob; ikisini birleştiren isthmus ve yukarıya doğru uzanan piramidal lobdan oluşur (Şekil 1). Dilin foramen çekumu ile tiroid bezi arasında ince bir epitelyel kanal veya fibröz bir bant bulunur (tiroglossal kanal) (5). Hastaların yaklaşık % 30'unda piramidal bir lob bulunur (1). Bu lob tiroglossal kanalın en uzak alt kısmının açık kalmasıyla oluşur (4). Foramen çekum insanların %34'ünde bulunmamaktadır (Şekil 2). Tiroglossal kanal ise insan-

ların %60 'ında ortadan bağlantısı kesik şekilde bulunur (5).

Şekil 1: Tiroid bezi anatomik yerleşimi

¹ Dr. Başkent Üniversitesi Adana Dr. Turgut Noyan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Anabilimdalı, drramazang@gmail.com

İnervasyonu

Tiroid bezinin inervasyonu otonom sinir sisteminden sağlanmaktadır (4). Sempatik sinirleri, süperior, medial ve inferior servikal gangliondan; parasempatik sinir lifleri ise vagus siniri ile gelir (3).

KAYNAKLAR

1. Smith P.W., Hanks R.L., Salomone L.J., Hanks B.J. (2017). Throid. Townsend C.M, Beauchamp R.D, Evers B.M, Mattox K.L. (Ed). Sabiston Textbook of Surgery 20. Ed. 881-885. Canada. Elsevier.
2. Kaynaroğlu V.Z. (2004). Tiroid Fizyolojisi ve Fonksiyon Testleri. Sayek İ. (Ed). Temel Cerrahi. 1571-1577. Ankara: Güneş Tıp Kitabevi.
3. Emirzeoğlu M., Sancak R. (2013). Tiroit Bezi Anatomisi. Journal of Experimental and Clinical Medicine. 29 (4S), 273-275. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omujecm/issue/20433/217225>.
4. İkiz A.Ö. (2011). Tiroid ve Paratiroid Cerrahi Anatomisi. Toprak M. (Ed.) Tiroid ve Paratiroid Cerrahisi. (13-25). İstanbul: Deomed.
5. Değerli Ü. (2000). Skandalakis Cerrahi Anatomi ve Teknik El Kitabı. Seven R. Yaltı T. Erbil Y. Değerli Ü. (Çev.Ed.) İstanbul: Nobel Kitabevi.
6. Erbil Y. (2017). Tiroid ve Paratiroid Cerrahisi Teknikleri Atlası. Ankara: Miki matbaacılık.
7. Bligh RC., Delbridge L. (2005). Chapter 1. Thyroid Gland. Clark O.H., Duh Q.Y., Kebebew E. (Ed). Textbook of Endocrine Surgery 2nd Edition. 3-9. USA: Elsevier Saunders.
8. Şahinoğlu K., Özkuş K., Öztürk A., (1997). Tıp Fakültesi Öğrencileri İçin Klinik Anatomi. Yıldırım M. (Çev Ed.) İstanbul: Nobel ve Yüce.
9. Grant C. (2011). Master of Surgery 5. Baskı. (M. Mahir ÖZMEN, Çeviri Editörü). Ankara: Güneş Tıp Kitabevi.
10. Lal G., Clark O.H.(2019) Thyroid Parathyroid and Adrenal. Brunicardi F. C. (Ed). Schwartz's Principles of surgery 17. Ed. 1625-1705: USA: McGraw-Hill Education.